

קבץ

שיחות מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים,
מעוררים מעירים ומחזקים,
אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים,
להחיות נפש כל חי ומשם ישקו העדרים,
להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

*

אשר נאמרו בענין

לימוד זכות

על ידי מרן מוהרא"ש שליט"א

יצא לאור חודש תשרי תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש

חסיד ברסקב

עיר הקדש ירושלים תובכ"א

לימוד זכות

מוהרא"ש נ"י אומר, שלמצוא זכות על בן אדם הוא מן העבודות הכי גדולות בחיים, וכמבאר בדברי רבנו זל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב), פי כשאתה מוצא באדם זכות, אתה מוציא אותו ממש מבפח חובה לקח זכות, ואתה פותח לפניו עולם חדש לגמרי, פי יתכן שלפי האמת האיש הזה יש בו הרבה רע, עד שהרע שלו מכסה לגמרי על הטוב שיש בו, אבל מיד שאתה מוצא בו נקודה של זכות, ואתה דן אותו לקח זכות, אתה פותח לפניו שער של זכות, עד שאתה יכול להחזירו בתשובה שלמה, ולעשות אותו לברייה חדשה ממש, פי בשמים מחכים שאחד יסתכל על הטוב שיש בו וידון אותו לקח זכות, ותקח ומיד שאדם מוצא בו טוב, ודן אותו לקח זכות, גם בשמים מכריעים אותו לקח זכות, ויכולים להציל חייו ממש, ולכן הוא דבר גדול מאוד למצוא זכות על בני אדם, ובפח מלא להמליץ עליהם זכות לפני הקדוש ברוך הוא, ובזה יהיה זכות הרבים תלוי בו, ויומשכו השפעות רבות לנשמות ישראל על ידו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שהרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב זכותו תגן עלינו, היה חדיש גדול בענין זה, והיה מחפש זכות בכל בר ישראל יהיה מי שיהיה, וצדיקים אמרו, שהוא בנה היכל חדש

בשמים הנקרא "היכל זכות", מפל למונדי הזכות שלמד על נשמות ישראל, ופעם, בשבוע שלפני ראש השנה, מצאו את ה"חפץ חיים" ז"ל, לומד בספר הקדוש "קדשת לוי" מתרב הקדוש מפרדיטשוב זי"ע, ותיח לפלא, כי לא ראו אותו להנות כל כך בספרי חסידות, וכששאלו אותו על זה, ענה ואמר להם, "צדיק שלמד כל ימיו זכיות על נשמות ישראל, בדאי ללמד הספר שלו לפני ראש השנה, כדי שגם אנחנו נקנה מדת זאת בעצמנו, וגם ידונו אותנו לכך זכות ביום הדין", כי גם ה"חפץ חיים" ז"ל הצמיח במדה יקרה זאת של למוד זכות על בני אדם, וכמוכא הרבה בספריו הקדושים.

וספר מוהרא"ש נ"י, שפעם הגיעו שני בחורים לעיר ראדין, ללמוד בישיבתו של ה"חפץ חיים" ז"ל, והמוזכיר של הישיבה אמר להם, שהישיבה מלאה על כל גדויתה, ואי אפשר לקבל עוד אפלו בחור אחד, אבל הבחורים התעקשו מאד, ולא רצו לעזב המקום בשום פנים ואפן, עד שלבסוף המוזכיר פנה אל ה"חפץ חיים" ז"ל לשאול מה לעשות עמם, ואמר לו ה"חפץ חיים" ז"ל שיבואו אליו, וכשפאו אליו, נתברר לו שהם נכדים של הרב הקדוש מפרדיטשוב זכותו תגן עלינו, ואז אמר תקף ומיד להכניס אותם לתוך הישיבה, והתנצל ואמר, שאף על פי שבאמת אין מקום, אבל אם הם נכדים

של צדיק שפּל ימיו לַמּוֹד זְכוּת עַל כָּל יְהוּדֵי, אֲנִי רוֹצֵה דוֹקָא שְׂיִהְיוּ
בְּיִשׁוּבָה שְׁלִי, כִּי אֵין מוֹדָה יִקְרָה לְמַעַלְה מוֹדָה.

וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, שְׁנֵם עָלָיו כְּדָאֵי לְלַמּוֹד זְכוּת, אֶפְלוּ שְׂרוּאִים
אֶצְלוּ דְבָרִים שְׁלִכְאוּרָה נְרָאָה תְּהַפּוּדָה מִמָּה שְׁצָרִיד לְהַיּוֹת, צְרִיכִים
לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֹא לְמַצוּא וּלְחַפְשׁ אֶצְלוּ חוֹבוֹת, לְמוֹשֵׁל, כְּמָה
שְׁהוּא יוֹשֵׁב בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, הָרִי כְּבָר אָמַר כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים
לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, "אַל תַּחֲקוּ אוֹתִי, כִּי אֲנִי סוֹבֵל מִכְּאֵבֵי רֹאשׁ גְּדוֹלִים
וּסְחָרְחָרְתִּי, וְשָׂתִים אוֹ שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת בְּבִקְרָה בְּקִשְׁי אֲנִי יְכוּל לְעַמּוֹד עַל
הַרְגָּלִים וְאֲנִי מְכָרָה לְשִׁבְתִּי, וְלִכְן מִי שְׁמַחֲפָה אוֹתִי הוּא סֶתֶם שׁוֹמְה,
כִּי הָרִי אֲנִי אוֹמֵר אֵת הַפְּעָם לְמָה אֲנִי יוֹשֵׁב, הֵן בְּכַרְוּד שְׁאָמַר, וְהֵן
בְּאֵז יִשׁוּר, אֲנִי לֹא יְכוּל לְעַמּוֹד כִּי יֵשׁ לִי סְחָרְחָרְתִּי, וְלְמָה לֹא תְּדוּנּוּ
אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְכֵן לְמָה אֲנִי לֹא מְכַסֶּה הָרֹאשׁ שְׁלִי עִם הַפְּלִית כָּל
עַת הַתְּפִלָּה, הַפְּעָם הוּא כִּי אֲנִי סוֹבֵל מִקְצָר נְשִׁימָה, וּבְמִיחָד מְרַגֵּישׁ
אֵת הַקִּשְׁי תַּחַת הַצְּמָר שֶׁל הַפְּלִית, וְלְמָה לֹא תְּדוּנּוּ אוֹתִי לְכַף זְכוּת,
וְלְמָה תַּחֲקוּ אוֹתִי.

וְכֵן לְגַבֵּי אַחוּר הַתְּפִלָּה, כְּשֶׁאֲנִי מְאַחֵר בַּתְּפִלָּה הַיְתֵה לְזֶה סֶבֶה לְמָה
הַתְּפִלָּתִי מְאַחֵר, כִּי רְצִיתִי לְהַתְּפַלֵּל מִקְדָּם, אֲבָל הָרִי בְּאֵה אֲלִמְנָה
שְׁבוּרָה וּרְצוּצָה וּמְסַפֶּרֶת לִי אֵת כָּל הַצְּרוֹת שְׁלָה וְלֹא עוֹזֶבֶת אוֹתִי,
אוּ כֹּא יְתוּם, אוּ אֵיזָה עֲנִין שֶׁל הַכְּנָסֶת כְּלָה, אוּ אֵיזָה צָרָה שְׁאֲנִי

צריך להתעסק עמו שעות על גבי שעות, ולכן מה אני יכול לעשות, הרי אני לא יכול לגרש אותם, כי אפילו שאני משתדל להתחמק מהם אבל לא עוזבים אותי עם כל מיני צרות ובגיות מה שקורה רחמנא ליצלן, ולכן אם לפעמים שהתכרח לי להתפלל יותר מאחר, לא צריכים לחקות אותי, וכל שבן שלא צריכים לדון אותי לכף חוב, כי בודאי אם היו יודעים באיזה מצב אני נמצא היו מלמדים עלי זכות".

ואמר מוהר"א ש"נ, שבגעגון למוד זכות ראה בספר אחד פרוש נאה על מחלקת שמאי והלל בענין גרושי אשה (גיטין צ). בית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם בן מצא בה ערות דבר, ובית הלל אומרים אפילו הקדיחה תבשילו, ולכאורה קשה, אם בן בית הלל מחמיר יותר מבית שמאי, כי אומרים שיכול לגרש אשה אפילו אם הקדיחה תבשילו, ואם בן למה אין מחלקת זו מנויה במסכת עדיות בין חומרי בית הלל וקולי בית שמאי? אבל התרוץ הוא שמדברי בית הלל יוצא למוד זכות על אשה גרושה, שלא יחשדו שגורשו אותה מחמת איזה דבר ערוה חס ושלום, ולכן בשפסקו בית הלל שמתר לגרש אשה אפילו הקדיחה תבשילו, לא יבואו לדון אשה גרושה לכף חובה, רק יאמרו שגורשו אותה מחמת שהקדיחה תבשילו, נמצא שאין זה חומרא אלא קולא.

ובדרוך אנב אמר מוהרא"ש נ"י, שגם ראה בספר הנ"ל הסבר נאה על ענין "הקדיחה תבשיליו", למה אדם יחשב לגרש את אשתו על דבר פזוה, הלא מעשים בכל יום שאינה מאכל נשרף בשעת בשולו, ואינה בן אדם יגרש אשתו מחמת דבר זה? אבל ענין "קדיחת" תבשיל, שהמאכל שרוף רק למטה, אבל למעלה התבשיל עדין טוב, ובשהיא נותנת לבעלה החלק השרוף, ולוקחת לעצמה החלק הטוב, זה מראה על קלקול המדות, שדורשת טובת עצמה, ומבעלה לא אכפת לה כלל, ולכן כבר מוכן איד יכולים לבוא לידי גרושין חס ושלום, כי בבית צריך להיות תמיד "שתוף פעלה", אם יש רוח, שניהם מרויחים ביחד, ואם יש הפסד חס ושלום, שניהם מקבלים ההפסד ביחד, ואשרי הבית שהבעל או האשה רוצים לבלע ההפסד בשתיקה, ולא לצער את השני, כי זה מראה על מדות מזהבות, אבל תקף ומיד שאחד זורק ההפסד על השני, ואינו רוצה להשתתף בו, זה סימן שאין שתפות הנשואין כראוי, ויכולין לבוא לידי פרוד חס ושלום, ולכן אשרי הזוכה להסתפל תמיד על הטוב והזכות שבחברו, ולחפש ולדרש הטוב והזכות שבחברו, כי אז יהיה אהוב לשמים ואהוב לבריות, ויתרבו זכיות של נשמות ישראל על ידו.

